

Nagy felelősség a zsűrizés, bármiféle zsűrizés, és egyáltalán nem vagyok biztos abban, hogy én vagyok a megfelelő személy arra, hogy véleményezzem más munkáját. Hogyjövök én ahhoz. Csodálkozva nézem olykor a „kollégákat”,

36 Győrffy Ákos

AZ ELCSENDESÜ- LÉSRŐL

akik látszólag fesztelenül bírálják pályakezdők műveit. A bizonytalanságom leginkább abból fakad, hogy kétségeim vannak a költészettel kapcsolatos objektivitást illetően. Is.

Biztosan úgy van-e, ahogy én helyesnek gondolom. Nem a másiknak van-e igaza és én tévedek. Mondhatok-e olyat, hogy ez meg az valamiért nem jó. Hogy túl sok, esetleg túl kevés. Hogy gyenge. Hogy reménytelen. Azt hiszem, ilyesmiket jó lelkiismerettel nem mondhatok, noha azt is tudom, hogy a költészetben bizony nincs demokrácia. Szigorú hierarchia uralkodik a költészet univerzumában, ahová a közhiedelemmel ellentétben egyáltalán nem könnyű bejutni. Ha valaki ír – márpedig nagyon sokan, néha azt gondolom: ijesztően sokan írnak –, az még egyáltalán nem jelenti azt, hogy az illető költő lenne. Néhány publikáció vagy „poszt” valamelyik közösségi oldalon, és onnantól költőként határozom meg magam... Hát nem. A költészet, a költői lét – hangozzék bármilyen korszerűtlenül – egyfajta rang, egy olyan világérzelési pont, ahová nem lehet csak úgy eljutni. Ne értse félre senki, egyáltalán nem áll szándékomban tanárbaújság hangnemben elmélkedni a „költői lakozás” mibenlétéről, egyszerűen arról van szó, hogy úgy látom jó ideje, mintha a költészet végérvényesen elvesztené önmagát vagy legalábbis egyre távolodna egy – meglehet, soha nem is létezett – centrumtól. Mintha ez a folyamatos távolodás adná az utóbbi idők költészetének alaptémáját. Hogy ez mennyiben válságjelenség vagy természetes folyamat, azt itt és most nem szeretném eldönteni, pusztán ennek a mozgásnak a létezésére szeretnék itt csendben utalni, erre a távolodásra, ami az *Elcsendesülés* című pályázatra beérkezett pályaművek jó részére is rányomta a bélyegét.

Elcsendesülés... Egy pályakezdő költő valószínűleg nem elcsendesülésben gondolkodik, nem azért kezd írni, hogy azonnal a csendbe, a kontemplációba való visszahúzódnak lehetőségeit latolgassa magában. Ennyiben talán nem volt szerencsés a pályázat címadása, bár mégis mellette szól, hogy van valami rendhagyó abban, ha kíváncsiak vagyunk egy olyan attitűdre, ami általában *nem* jellemző a húszas éveikben járó korosztályra. Mond-e ma bármit egy pályakezdőnek az, hogy elcsendesülés, amikor minden az elcsendesülés ellen szól, minden a figyelem ellenében működik? A beérkezett pályaművek tükrében úgy tűnik, hogy hol mond valamit, hol nem. Bár, ha jobban belegondol az ember, a versírás, a költészettel való foglalatosság már

önmagában egyfajta elcsendesülés, nem kell még külön nyomatékosítani is hívószóként.

A lényeg az, hogy a beérkezett pályaművek között – ha nem is szép számmal, de – akadtak olyanok, amelyek felkeltették a zsűri figyelmét. Azért keltették fel, mert felcsillant bennük valami, jó esetben pedig 37 nem csak felcsillant, hanem teljes valójában megmutatkozott. Kibontakozó lehetőségek, a saját hang megtalálásához vezető utak, olykor egy-egy szinte kész, erőteljes szöveg: ezzel találkozott a zsűri a legjobb pillanatokban. S ezekért a legjobb pillanatokért már megérte az egész. Egyáltalán: a költészettel való találkozás mindig „megéri”, mindig van valami hozzáéka.

Akiket a zsűri ezúttal díjazott, kivétel nélkül ígéretes, figyelemre méltó alkotók. Olyanok, akikben megvan a lehetőség arra, hogy valamikor majd az elcsendesülés költői lehetőségein töprengjenek. Egyelőre a hangjukat szeretnék hallatni és nagy öröm, hogy a hangjuk eljutott hozzánk.

